

Выходить во Львовѣ ше Вторника, Четверга и Суботы, в субботу рукописи и 4-й год пошл. Литер. докладотъ Библиотека найзнам. повѣстей" выходитъ по 2 печат. ар. Купи каждого 15-го и послѣдняго дня каждого мѣсяца. Редакция, администрация и типографія подѣл Ч. 44 улицы Галицка.

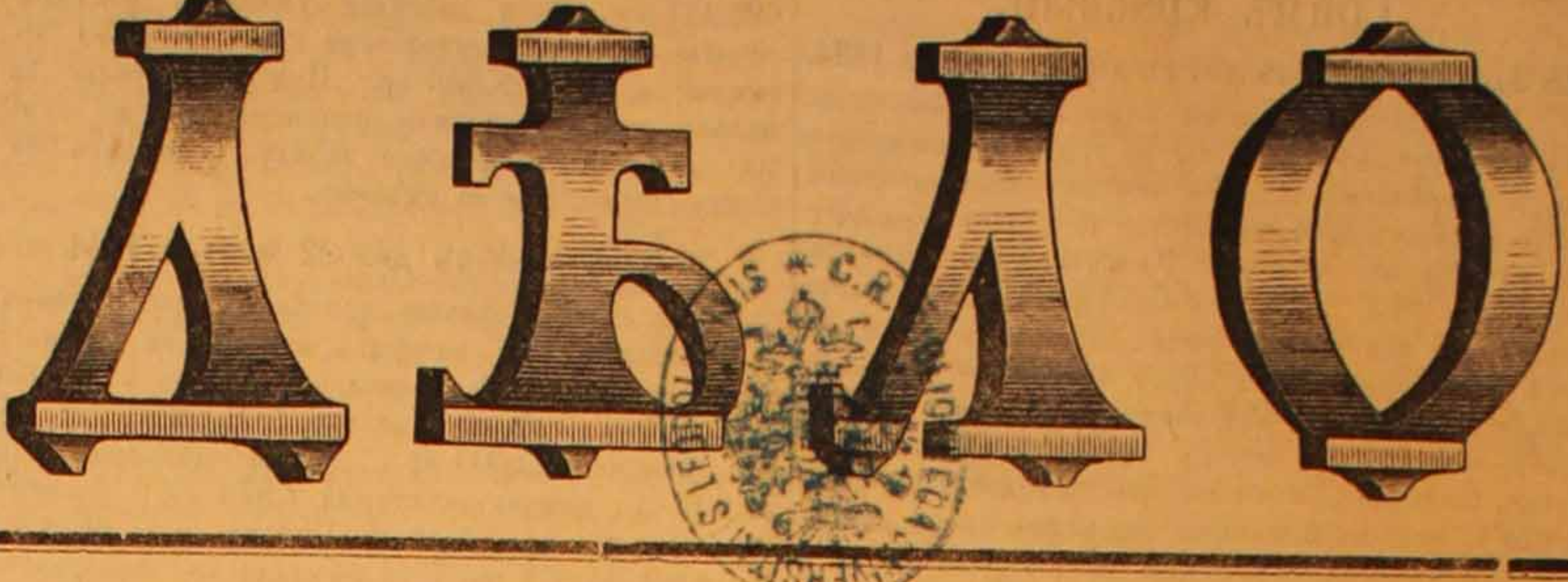

Table of subscription rates for 'Львовский вѣстникъ' with columns for 'для Австрій' and 'для Россіи' and rows for different payment methods and durations.

Съ днемъ 1 (13) жовтня розпочався IV-тый кварталъ сегорѣчної предплати "Дѣла" и Библиотеки найзнаменитѣйшихъ повѣстей". Усиленно просимо П. Т. Предплатниківъ о посѣбшину выселку предплати и о vyrôvnanъ залеглостей.

Унификація.

(Стара програма въ новой одески).

Читателямъ нашимъ звѣстна судьба внесена посла Романчука, стремлячого до большаго управленія языка руского въ школахъ народныхъ и середныхъ въ Галичинѣ. Соимъ краевый переказавъ внесене in scudo Выдѣлову краевому и краевой Радѣ школьной до розсмотрѣна и евентуальнаго скодификованя, по чыѣмъ колѣсь — якъ стане часу, доброй волѣ и охоты — мавъ-бы зновъ Соимъ краевый розвести дебату надъ всѣмъ ab ovo, розумѣся о дуже непевныхъ позитивныхъ результатахъ для Русинѣвъ.

Якъ зъ одной стороны внесене п. Романчука мѣстиво съ собѣ minimum жаданъ Русинѣвъ Галицкихъ на поли школьничтва, такъ зъ другой стороны ѳтложенє сего внесена ad calendae graecas мусѣло пересвѣдчити и оптимистѣвъ рускихъ, що доки керму законодательну въ Соимъ буде держати нынѣшне верховодяче сторонничтво польске, — Русинамъ не надвѣяться на нѣяке облегченє невмыснаго и неѳтраднаго свога положеня политично-зароднаго. Неменше могъ-бы и гр. Тоффе зрозумѣти, що съ такимъ матеріаломъ провинциальнымъ, якимъ представилась большѣсть соймова при внесено п. Романчука, програма его о помиреню народностей въ Австрій, въ нашѣй Галичинѣ перевести не дастся.

Однакожь мы нынѣ про сю справу толкувати не хочемо, а скоментуемо проводни гадки бесѣды посла Адальберта Дѣдушицкого, котроу сей Ативичикъ, звѣстный голоситель "krajności narodowej", либераль, графъ, демократъ, писатель и археологъ, силувався оправдати ѳтложенє внесена посла Романчука на гѣмъшы часы.

Проводни гадки сей бесѣды, одобренон рѣшными оплесками Подолякѣвъ, Станьчикѣвъ, центрумъ и дикихъ (а лишъ не Русинѣвъ), суть для насъ тымъ цѣкавѣйшій, що они малують намъ дуже вѣрно душу шляхтича Поляка, жиючого на Руси Галицкѣй, тѣй оазѣ польской посередѣ рускон пустыни, съ всѣми поглядами историчными, кастовыми, національными и политичными.

Графъ Адальбертъ выпѣввавъ цѣлу задущевну пѣсеньку своєю касты такъ вѣрно, съ такимъ нѣянсами и съ такою кольоратуроу, що мы нынѣ о стремленяхъ національно-политичныхъ шляхты польской на Руси и въ ѳтношеню до Руси можемо выдати оправданий судъ, опертый на выголошеныхъ даныхъ самъ-же графомъ.

За тую ширю сповѣдъ мы Русины можемо гр. Адальбертови лишъ бути вдячными. Неостережно дзедаскувавъ ѳнъ своихъ товаришѣвъ по крови съ всею тайною програмоу, котра розвинулась въ умахъ ихъ на мѣсе давнои: "Niema Rusi", котра однакожь на дѣлѣ не ѳтскачила ѳтъ давнои далеко, и хибачимъ рѣжнѣтся, що убрано ей въ глясованій рукавички и окружено нимбомъ великой теоріи, глубоко обдуманой, единоснастителнои при рестаираціи звѣстнаго gniazdeczka.

Приступивъ до рѣчи. Гр. Адальбертъ каже: "Внесена посл. Романчука, змѣненій въ уставу, причынились-бы имовѣрно до глубокого роздѣлу сторонничствъ, станѣвъ (warstw) и цесенѣвъ (?) въ нашѣмъ краю. Они, мимо волѣ внескодателя, не внесли-бы може мира, а протывно зажегли-бы довшу и большє завязту войну. Они довели-бы може лишъ до того, що жителъ одного мѣста не умѣли-бы письменно съ собою порозумѣтися, уживаючи въ части лишъ латиньской, въ части лишъ славянськой азбуки.

Можетъ-бы довели до того, що выобразована молодѣжь по клясахъ паралельныхъ одной середной школы була-бы зовсѣмъ чужою для себе и духомъ и бесѣдоу; що жителъ одного повѣту, одной громады були-бы для себе чужими; що богатѣйшій не розумѣли-бы зовсѣмъ бѣднѣйшихъ; що бувальщина съ будучностью роздѣлились-бы до крайности, а теперѣшность цезла-бы посередѣ ада братной незгоды."

Поставивши такій сумный гороскопъ на евентуальность принатя внесенє посл. Романчука черезъ Соимъ, рекриминувавъ п. графъ противъ движєна Русинѣвъ въ Галичинѣ въ новѣйшихъ часахъ, какучи, будьто проводиръ сего движєна стремѣли большє до нищеня, якъ до взнесеня якои-небудь хосенной будовы. "На думцѣ ихъ, — каже бесѣдникъ — бувъ передовсѣмъ rozdział Rusi i Polski. Въ исторіи не згадувано Ягайлоньскихъ часѣвъ wspólnej świetności, а bratobójczą wojnę dopomogł (здаєся Хмельницкого) выпроваджувано съ вдовольнємъ на першій планъ, кормлячи недоспѣлій умы образомъ тогдашной грозы (бравы!); толковано часто народови, будьто два обряды — то двѣ окремы вѣры; намагано до того, чтобы языки Русинѣвъ и Полякѣвъ зрѣбити ѳтъ себе якъ наибольшє рѣжнорядными... чтобы остаточно Русь „змосковщити“.

"Сепаратизмъ сей" (?) выликавъ, по думцѣ графа, противне движєнє, рѣвножь пристрастне посередѣ Полякѣвъ. Историчний версты суспѣльности (шляхта) злякались на видѣ, що ѳто хотягъ сю суспѣльность розѣрвати „на wrogie kawały". Зъ ѳтси и выйшла зъ стороны польской голословна негация Руси. Негация ся кинула одну часть Руси далеко на пѣвнѣчь. Сталось ѳтже ще горше. Посередѣ сего нещастя найшлись однакожь люде накликуючи до „zgody". Згѣду таку трактовано навѣтъ и въ Соимъ (?). Оба языки узнано торжественно краевыми и управнено ихъ въ Соимъ. Нагадувано при тѣмъ dawne dzieje, dawne Sejm... сказано: Русь есть! ѳттакъ дано (?) Руси школы съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, хотягъ больша частьна школьной молодежи używa macierzystego języka polskiego (на Руси ?), велено всѣмъ урядамъ державнымъ и автономичнымъ ѳтповѣдати по руски на руски поданя (?), засновано руску гимназію у Львовѣ (!) и кѣлька катедръ на университетѣ. Нынѣ языкъ рускій має въ Галичинѣ большій свободы, якъ въ Россіи, большій, якъ нашъ польскій въ Прускахъ (бравы!). Посолъ Романчукъ хоче однакожь еще ширшихъ правъ для сего языка. Га, якъ треба буде, (якъ значна большѣсть дѣтей и родичѣвъ сѣхъ дѣтей схоже (?) мати рускій школы тамъ, де по нынѣ лишъ польскій школы существуютъ), то зъ политичной консеквенціи треба буде сему желаню ѳтповѣсти (тепле слово!).

"Але все те — каже графъ — nie prowadzi do owej zgody, яка потрібна naszemu społeczeństwu (здаєся, выключно шляхтѣ на Руси?), jeśli chce żyć. Те все веде лишъ до розкладу, до роздѣлу, до падєня, до смерти. Не обманюмо себе — и дятого скажу вамъ, Панове, въ имени моѣмъ и моихъ товаришѣвъ политичныхъ мою програму." Тутъ слѣдує succus et sanguis задущевныхъ гадокъ п. графа.

Бесѣда пос. Юл. Романчука

выголошена въ соймѣ для 21 с. м. при случаю дебаты надъ его внесенємъ въ справѣ руского языка выкладового въ школахъ народныхъ и середныхъ.

І. Высोकій Соимѣ! Для направленя хочѣ въ малѣй частинѣ тов кривды, яку заподѣяла рускому народови теперѣшна устава о языкѣ вы-

кладовѣмъ въ року 1867, я и мои товаришѣ поставили дня 2-ого с. м. внесене, котре я, мотивуючи при першѣмъ читаню, захваливъ вамъ, панове, яко вповнѣ справедливє, дужє умѣркованє и зовсѣмъ практичне.

Комісія школьна, котрой тов внесене було переказанє, взылася до розбирани его съ надвычайною скрупулятностью. Скрупулятности такой я, самѣй по собѣ, нѣчого не мавъ-бы и вакнути, и уважавъ-бы си цѣлкомъ оправданною, коли-бы она тѣлько захоувалась въ равнѣй мѣрѣ у всѣхъ подобныхъ равахъ! Однакожь коли передъ 17 лѣтами ишло о справу далеко большой ваги, о ухвалєнє цѣлои теперѣшной уставы о языкѣ выкладовѣмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ, коли однимъ замахомъ зроблено цѣлковитый переворотъ въ школахъ нашихъ пѣдѣ взглядомъ выкладового языка, коли въ пару тысячахъ школъ сельскихъ, въ сто кѣлькадесять школахъ мѣскихъ и зверхъ двадятѣхъ школахъ середныхъ ухвалєно наравѣ радикалну мѣрѣу въ выключну користи языка польского, а языкъ рускій ѳтпхнено на становичє дужє упослѣдженє, — тогды не суло тѣлько скрупулять и не пѣдношено такихъ трудностей, якъ теперѣ, де ходитъ о дужє дрѣбнѣй мѣрѣ, де ходитъ лише о кѣльканайцятъ школъ, де ходитъ о направленє кривды рускому языкови.

Большѣсть комисіи школьной узнала поставлену мною засаду, що пѣдставою до заведеня руского языка въ школахъ народныхъ має бути певне число руской людности, за справедливю, однакожь домагалася ще при тѣмъ поставлена другихъ пѣдставъ, додана другихъ условий. А прецѣ-жь пѣдстава, мною предложєна, есть такъ широка, що и воли родичей лишає повнє право, и такъ певна, що и фреквенція руской школы, вглядно рускихъ клясѣ, есть нею достаточнѣ забезпечена. Доданє-жь еще другого условия, ба навѣтъ (бо и таке жаданє ставлено въ комисіи!) ще третого, мусѣло-бы осягненє поставленой мною цѣли надвычайно утруднити, а навѣтъ деколи може и унеможливити. Таке кумулюванє большє условий не тѣлько не есть потрібнѣ, а нѣ справедливє, але не есть такожь, о скѣлько знаю, нѣгде инде практикованє.

При тѣмъ же тѣ другіи условия, котры въ комисіи ставлено, суть такіи, що ихъ навѣтъ самыхъ по собѣ, если-бы они и едину пѣдставу становити мали, не могу уважати за ѳтповѣднѣи и справедливи.

И такъ, жаданя, пѣднесені въ справѣ выкладового въ школѣ народнѣй зависѣло ѳтъ выразнаго домагана родичей при высѣ дѣтей до школы, або ѳтъ певнаго числа вписаныхъ учениковъ, або чтобы на тов конечнѣи были петиціи певнаго числа руской людности — такіи условия не ѳтповѣдають фактичнымъ обстоянѣямъ, якіи суть въ нашѣмъ краю. Такіи вымоги довели-бы до розвинєня войкаихъ агитаціи между людностью, агитаціи, котра и въ такихъ справахъ школьничтва вѣд вглядю на интересъ школы и науки не могу уважати за пожаданіи. При тѣмъ же въ такихъ условияхъ заведенє руского языка выкладового залежало-бы въ великѣй мѣрѣ ѳтъ школьныхъ властей и органѣвъ, а на ихъ безсторонность лишъ дужє мало можно рахувати. — Иншій жаданя, якіи ставлено въ комисіи, чтобы якась часть рады громадской домагалася руской школы або рускихъ клясѣ, та чтобы брати вглядѣ тѣлько на людность стали а не на людность напыльову, мущу уважати вѣже просто за несправедливѣи. Бо при тѣмъ способѣ выбору до рады громадской, якій есть у насъ, лучаєся неравъ, що меншѣсть людности въ якоїсь мѣсцевости зовсѣмъ не есть заступлена въ радѣ громадской. А що до користаня въ добродѣйствѣ просвѣты и науки, то уставодавство наше не внає жадной рѣжницѣ между людностью стало а напыльовоу, тай людность напыльова, если не оплачує прямыхъ податковъ въ до-

тычній громадѣ, то оплачує непрямі, и всежь таки посередно причынаєся до удержани и добра той громады.

Высказаный дальше въ справѣ выкладового комисіи школьной замѣтъ, що одна частьна моего внесєна, тая, котра ввага дословно въ теперѣшной уставы, коладує съ уставоу державною. Але-жь тая коладия есть такъ маленька, що або зовсѣмъ не станула-бы на авадаѣ санкціонованю, або, если бы репрезєнтантъ правительства зажадавъ, можна бы легко ужити трохи ѳтмѣнного сформулованя, на що и я бы згодився. Дальшій замѣтъ пѣднесенє, що въ наслѣдокъ моего новелѣ въ мѣсцевостяхъ, де бы были рускіи школы або рускіи клясы, ѳтпавъ бы для дѣтей обовязковъ учитися другого языка краєвого, польского въ рускихъ а руского въ польскихъ школахъ, а черезъ тов наступило бы большѣ ѳтчужєнє и ровѣднанє между обома народностями въ нашѣмъ краю. Однакожь дотеперѣшнѣй досвѣдъ того не покажує, а навѣтъ, если бы тов и сталося, то сталося-бы въ мѣсцевостяхъ дужє немногихъ, тай лихо тов, если тов можно лихомъ назвати, въ значнѣй части далось-бы усунути надъ обовязковоу наукою другого языка краєвого.

Не большѣ оправданіи суть и тіи замѣты, якій пѣднесенє противъ иншому артикулову того проекту, дѣткаючого школъ середныхъ. Именно замѣтъ, будьто бы перше треба, пѣсля постановы теперѣшной уставы, запытати рады повѣтвой о ихъ опинию, тутъ дятого мѣсяца мати не може, бо устава жадає засяганя той опини лишъ въ такѣмъ разѣ, де ходитъ о заведенє новыхъ гимназій рускихъ або паралельнокъ сталыхъ. А я-жь въ моѣмъ внесєно анѣ заложєня новыхъ гимназій анѣ паралельнокъ сталыхъ не домагався. Другій замѣтъ, що число 25 учениковъ, котре я подавъ въ моѣмъ внесєно за потрібнѣ до утворєня руской паралельки, могло-бы въ найвысшихъ клясахъ войти и понизше 20, и тогды руска паралелька мусѣла-бы устати, такожь не есть оправданий, бо я въ моѣмъ внесєно додавъ слова „що найменше", въ чогу выплыває, що въ выемковыхъ равахъ, де бы ходило о дужє важну справу, о конечнѣи вымоги педагогичнѣй, навѣтъ и при менше якъ 20 ученикахъ руску паралельку задержати можна.

Здаєся менѣ, що я выказавъ достаточнѣ, що тіи замѣты, котры въ справѣ выкладового комисіи школьной вѣстали пѣднесеніи противъ моему внесєнови, не суть оправданіи, и що мой внесокъ въ такѣй формѣ, въ якої бувъ поставленый, або съ дужє маленькими мѣрѣнами, могъ-бы бути принятый. Однакожь комисія школьна рѣшила, чтобы ѳтослати его до выдѣлу краєвого. Я знаю добре наслѣдки такого ѳтосланя. Если-бы и дѣйстно въ того моря выдѣлу краєвого, въ котрѣмъ вѣже утопилося тѣлько внесєнє, большѣ або менше справедливыхъ, тѣлько справѣ, большѣ або менше важныхъ, удалося моему внесєно на другій рокъ выплысти цаєливо, то выплысти може въ такѣй формѣ, що я бы его самъ не пѣвнавъ. А если бы и выплывъ невмѣнєнєй, то може ще впасти въ другє море сойму и не перейти черезъ ухвалу соймову. Однакожь и въ найлѣвшѣмъ разѣ, если бы выдѣлъ краевый по роцѣ предложивъ мое внесєнє въ такѣй формѣ, якъ я его поставивъ, и если бы въ тѣй самѣй формѣ пріймивъ его и соймъ, то таки се вѣже не мало-бы той ваги и значєна, яке мало-бы принатє его теперѣ...

Коли я мотивувавъ наше внесєнє, зазначивъ я выравно, що мы тутъ войшли понизше minimum того, що признають намъ и поручаютъ не то права нашѣ историчнѣи або природнѣи, але навѣтъ право позитивнє, и чогу вымагають фактичнѣи потребы. Мы, ставляючи такъ скромнє та умѣркованє внесєнє, мали на вглядѣ не тѣлько потребы нашого народа, але и добро краю, добро державы; мы мали на вглядѣ навѣтъ вашу дражливѣсть, панове! Намъ ходило именно о те, чтобы тов

внесеніе перейшло варазъ, чтобы перейшло легко та супокійно. Однаковъ если на залагодженіе его треба ще довго ждати, если оно не мае отбуться безъ борбы, то мы воiamo ждати и боротися о щось значйшого. Мы терпѣли вже 17 лѣтъ теперѣшну уставу, то потерпимо ще и дальше, але колись таки выборемо своє право, якъ не на одній то на другой дорозѣ. Чи та борба въ нашой а дальше негованіе правъ нашихъ въ вашой стороны выйде для васъ на лѣпше, то ваша рѣчь, панове! Що оно не выйде на користь для краю, на користь для державы, то певно; але за тов нехай отповѣдають ты, въ котрыхъ рукахъ спочивае правленіе краю и державы.

Мы свое зробили и уважаемо свою теперѣшну акцію въ той справѣ за скѣпчену. Я не буду ставити внесеня, чтобы мой проектъ такъ, якъ бувъ поставлений, вставъ тутъ зновь поднятій. Бели жежи вами знайдетьхось такъ справедливыи и смѣлый и поставити тов внесеніе, то добре; если-жъ хочете мой проектъ отослати до выдѣлу кравого, то отсылайте! Я заявляю толькo, що мы застерѣгаемо собѣ повну свободу нашой дальшой акціи. (Браво!)

ДОПИСИ.

Зъ Городенки.

(Соборчикъ деканальный въ Серафинцяхъ. Руска Торговля. Убезпеченіе церквей.) Дня 7 л. с. м. отбувся соборчикъ деканату городенского въ Серафинцахъ. Духовенство обговорювало въ припорученя консисторіи двѣ sprawy: 1) побирание рѣчей, уживаныхъ при богослуженю (какъ: воску, вина, кадила, оливы) въ „Народной Торговль“, и 2) обезпеченіе церквей отъ пожару.

Ad. 1) Що до побирания рѣчей потрібныхъ до богослуженя въ „Народной Торговль“ — то все вгдилися на тов и заповнили, що не толькo рѣчи потрібнй до богослуженя, але и всякій иншій въ домовѣмъ господарствѣ потрібнй, будуть дуже радо побирати въ „Народной Торговль“, особливо коли-бъ она открыла свою філію въ Городенцѣ. А тов могло бы дуже легко и въ короткѣмъ часѣ наступити, бо все аббранй заявляли, що не толькo они самі приступлять съ удѣлами, але и братства церковнй и рады громадскй и заможнѣйшій селяне.

Однаковъ въ другой стороны аббранй на соборчику священники заявляли, що на теперъ ще непорядно выказувати, кѣлько котра церковь вгданныхъ выше рѣчей до богослуженя потрібныхъ рѣчно потребуе, — бо се дало-бы повѣдь громадамъ думати, що священники хотятъ накладати на нихъ новый податокъ, а тогда могли-бы такъ пожиточно и користному дѣлу спротивитися, особенно що жиidy и другй противники ровною руской народности дуже легко могли-бъ розвивати въ тѣмъ напрямѣ свою агитацію.

Рѣшеніе священства деканату городенского мусимо поднести съ повною признательностью. Рускій грѣшь повиненъ оставати въ руской кишени, а не повинна его забирати чужина. Мусимо при тѣмъ съ жалеми поднести, що до теперъ въ тѣмъ взглядѣ Русины Городенщины были не на доброй дорозѣ. Въ Городенцѣ есть и теперъ рускій купецъ Иванъ Караджій, чоловікъ честный. Интелигенція руска городенского повѣта съ малыми вывятками обминала его торговлю, а кулавала у жидѣвъ або у одного Нѣмця чи Угра Кѣглер-а. Тымчасомъ у п. Караджія товары, хочъ може дрѣбку дорожшій, але лучшй и вага совѣтна. Дятого належить нашой интелигенціи, вакимъ дочекався філіи „Народной Торговль“ въ Городенцѣ, и самѣй купувати все у своего земляка, п. Караджія и поручати его прочому народови, а тогда п. Караджій буде могъ ще краше заосмотрити свѣй склепъ въ добрнй и дешевй товары, а такожъ можна ввазати его словомъ, що все товары буде спроваджувати въ нашой „Народной Торговль“.

Ad 2). Що до обезпечуваня церквей и будынкѣвъ парохіальныхъ отъ пожарѣвъ, то священство деканата городенского вгдилося на тов, що найлучшимъ способомъ есть тутъ вва имне обезпеченіе церквей, т. е. чтобы тогда, якъ яка церковь або якій будынокъ парохіальный вгоритъ, все прочй церкви, въ размѣрѣ до вартости свои и будынкѣвъ парохіальныхъ, вжались на отбудоуваніе церкви погорѣвшой.

Соймъ краевый.

25. Засѣданье (вечерне) зъ дня 21 жовтня 1884.

Въ попередннхъ справозданіи зъ засѣданья соймовыхъ стали мы на томъ, що въ дебатѣ надъ внесенемъ пос. Романчука выбрано дохвъ генеральныхъ бесѣдникѣвъ гр. Мірошевского за внесенемъ и проф. Романчука противъ внесеня. Пос. Мірошевскій головно доказувавъ, що комісія не могла залагодити внесеня пос. Романчука за-для браку часу, але що мала добру волю до его залагодженя. Дальше доказувавъ, що Русины мають богато прихильникѣвъ краю и показавъ наконецъ, що можна сподѣватися, что вже въ недалекомъ часѣ буде справа о такъ портшена, що въ краю занале згода, яка нынѣ пануе лишъ въ Швайцрліи. Сподѣватися сего можна тогда, коли въ зрозумѣють внесеніе гр. Дѣдушницкого. Пос. Романчукъ заявивъ, що его дуже се дивуе, що внесеніе его такъ умѣрене выкликало такъ высоко политичну дискусію. Реасумуючи все поглядъ попереднихъ бесѣдникѣвъ, сказавъ бесѣдникъ, що любовъ и симпатію, о котрой его попередники говорили, треба-бы доказати фактами, а не пустыми словами. Що до згоды, о котрой толькo говорили бесѣдники передъ нимъ, думаетъ онъ, что може она доперва тогда наступити, коли Поляки не будутъ мѣшатися до рускихъ справъ церковныхъ и языковыхъ. Инициатива до згоды не може выйти отъ Русинѣвъ, бо коли-бъ Русины выстали, могло-бы здаватися, що жадають акту ласки. До внесеня пос. Дѣдушницкого не привяже бесѣдникъ жадной ваги, бо оно насампередъ противитя основнымъ законамъ, такъ якъ не можна нѣкого змушувати учиться якогось языка, а потомъ и дятого, що наколи бѣ заведена була наука языка руского по школахъ, выкликала-бы се якъ-разъ недовольненіе мѣжь самими Поляками въ захѣдной Галичій. Справу ту можна-бы лишъ въ сей способъ залагодити, коли-бъ языкъ руской набравъ значеня въ житіи публичномъ; тогда Поляки були-бы змушенй учиться языка руского. Дя Русинѣвъ не треба примусу що до польского языка, они и безъ примусу учатся. — Справоздавецъ дръ Цоль головно доказувавъ, дякого комісія не залагодила внесеня пос. Романчука. Пѣля него двѣ были причины до сего: разъ що не було досытъ часу, а потому що комісія натрафяла въ самѣмъ внесеню на великй труднѣсть. Насампередъ трудно було найти такую подставу, котра-бы безъ сумнѣвъ зарядила дѣйстной потребности населеня одной народности до заведеня школы въ ен языкѣ выкладомѣ. Сами число населеня ще недостаточне. Дальше було въ комісії розбирание такожъ пытанье, чи лишъ народность стала, чи такожъ и нашьвова, мае обявляти свою волю що до языка выкладомѣ. Оттакъ була труднѣсть въ арт. III закона школьного зъ р. 1867, въ котромъ сказано, что при мѣшаной людности одинъ языкъ мае бути выкладомѣмъ, а другой обовязковомъ. Треба отже було поробити змѣны въ оймѣ законѣ. Бесѣдникъ навѣвъ ще до акой другй труднѣсти и жадававъ опѣсла именемъ комісії отослания внесеня пос. Романчука до выдѣлу кравого. Палата приняла се внесеніе. — Дальше ухвалила палата внесеніе комісії желѣзничной: „Соймъ поручаетъ будоуе желѣзницѣ Сятынѣ-Городенка-Зальціцкй, яко потрібной дя значной части краю, ц. к. правительству до увзгляденя и поипраня всякими ему прислугуючими средствами“.

Опѣсла наступила розправа надъ бюджетомъ на 1885 р. Комісія бюджета прелиминавала выдатки въ сумѣ 3,454,965 зр. доходы 632 437 зр.; недобрь отже 2,892,528 зр. (о 103,031 зр. меншй якъ въ 1884 р., а меншй отъ недобору пѣсля прелиминаря выдѣлу кравого о 318 353 зр.). На покритыя того недобору внесла комісія бюджета ухвалу, пѣсля котрой въ 1885 р. мае побиратися додатку отъ податкѣвъ непосредныхъ по 30 кр. отъ каждого зр. цѣлой належности сихъ податкѣвъ. На послѣдокъ поставила комісія внесеніе, чтобы выдѣлови кравого дати право до затягненя поижки въ высотѣ 120.000 зр. на поижку дя мѣсть, котрй хотятъ будувати касарнѣ. — Въ генеральной дискусіи забравъ голосъ пос. А. н. о. неви чѣ, а критикуючи финансовоу господарку кравою поставивъ три резолюціи: 1) чтобы выдѣлъ краевый предлагавъ передъ бюджетомъ справозданіе комісії люстраційной о дѣяльности выдѣлу кравого; 2) чтобы выдѣлати дя выдѣлу кравого отъ правительства подвыошеніе таксъ за подводы дя ообщъ цивильныхъ и войсковыхъ; 3) чтобы комісія асентерунковой урядувала не лишъ въ мѣстахъ, де суть староства, але такожъ и въ другихъ меншихъ мѣсточкахъ. Надъ резолюціями оими не заряджено голосованя, бо маршалокъ уважавъ ихъ за самоостійнй, не стоячй въ звязи съ бюджетомъ. — По замкненю загальнои дискусіи пос. Хшановскій предложилъ „доходы“. Соймъ ухваливъ: Отскотки отъ грошей помѣщенныхъ на проценти 16.080 зр.; доходы зъ дорожъ краевыхъ 229.910 зр.; надвышка доходѣвъ звертана заведенями вышосажеными аб окарбу кравого 36.646 зр.; звороты задаткѣвъ зъ минувшихъ лѣтъ 28.200 зр.; звороты поижкокъ и доходы отъ нихъ 36.524 зр.; доходъ зъ школы господарства лѣсного у Львовѣ 5.320 зр.; доходы рѣльничой школы и фѣльварку въ Дублявахъ 37.459 зр.; доходы зъ школы и фѣльварку въ Чернихѣвъ 35.418 зр.; доходы за спроваджуванье рахункѣвъ аптекарскихъ 600 зр.; доходы черезъ переходъ на фондъ краевый позосталостей зъ фонду кравой запомоги зъ 1866 р. 75.000 зр.; рѣжй доходы 11.280 зр.; доходъ зъ окремой поижкы, что мае затягнутися на поижку дя мѣсть

на будоуе касарень 120.000 зр. Сума доходѣвъ 623 437 зр. Безъ дискусіи ухвалено розходы: Кошты на представительство краю 100.230 зр.; кошты заряду 228.986 зр. Край отъ позиціи жадававъ пос. Антоновичъ поясненя що до сумы 300 зр. дя техничного заряду соймового будынку. Сумы оеи не змѣнено.

26 Засѣданье зъ дня 22 жовтня 1884.

На оймѣ засѣданю поставивъ пос. Лѣнныскій звѣстеніе вже внесеніе въ справѣ запомоги дя погорѣлцѣвъ въ Кошелевѣ. Соймъ ухваливъ 500 зр. — Оттакъ ухвалено безъ дискусіи: Кошты лѣченя 650.000 зр.; кошты цѣлена бѣны 57.900 зр.; кошты санитарнй 7.870 зр.; на цѣль образования и проовѣты 466 058 зр. и на цѣль добрѣйшй 11.572 зр. При рубрицѣ ка образование и провѣту вывазалося жива дискусіа. Пос. Хшановскій поднѣвъ, що рада школьна поручаетъ дуже часто книжки школьной далеко горшй отъ уже живаныхъ. Пос. Романовичъ прагадавъ ухвалу сойму зъ 1884 въ справѣ двойкости школъ середныхъ и жадавъ заведеня одной категоріи школъ середныхъ, котрй бы приготоволазы такъ до университету, якъ и до школы политехничной. Дальше заявивъ, що зъ справозданя выдѣлу кравого трудно доведѣтися, що зробио правительствомъ въ справѣ урегулюваня относитя оуплентѣвъ. На бесѣды обохъ попереднихъ послѣвъ отповѣвъ пос. Черкавскій и заявивъ въ справѣ книжокъ, що рада школьна, переконавшись, що якась книжка есть добра, не може отказати порученя ен школамъ, бо инакше настала-бы зстоя въ литеатурѣ педагогичной; що же дотыкае справы оуплентѣвъ, то рада школьна слякала анкету, ро збрала подрбно ту справу и предложила обширнй елябортъ министерству. — При позиціи за помого дя „Школьной Часописи“ въ сумѣ 500 зр. жадававъ пос. Антоновичъ, чтобы вышучено слова „до розпорядности выдѣлу кравого“. Пос. Петрусскій заявивъ, що клявула та походить зъ часѣвъ, коли оя часописъ мала злымъ напрямомъ. Пос. Романчукъ доказувавъ, що колды клявула та може мала овое значеніе, але нынѣсьть уже зляшко. Мимо того соймъ неуважливо жадая пос. Антоновича. — Справа запомоги дя „Просвѣты“ звѣстна нашимъ читателямъ вже зъ давнѣйшихъ справозданъ. — Дя академіи наукъ въ Краковѣ признавачъ соймъ 15.000 зр.; дя шести членѣвъ рады школьной по 1200 зр. — 7200 зр.; дя Бенедиктинѣвъ орменскихъ у Львовѣ 1000 зр.; дя Кларисѣвъ въ Старѣмъ Санчу 750 зр.; дя Стрыку 500 зр.; дя Сяноку 200 зр., въ Яслѣ въ Стрыку 500 зр.; дя Краковѣ 500 зр.; дя Августинокъ въ Бродахъ 6.000 зр.; дя жидѣвской школы въ Бродахъ 6.500 зр.; дя заведеня глухо-ѣмыхъ у Львовѣ 6.500 зр.; дя заведеня слѣпыхъ у Львовѣ 2000 зр., дя школы студѣкъ красныхъ въ Краковѣ 7000 зр., на стипендіи дя ученикѣвъ и ученицъ въ семинаріяхъ учительскихъ 30.000 зр.; на интернатъ учительскій въ Краковѣ 3000 зр.; дя часописи „Szkoła“ 500 зр.; Витовскому, бывшому директору школы въ Белзѣ, 300 зр. доживненной запомоги; дя товариства „Macierz polska“ 3.000 зр.; дя „wzrostu i dźwieki ludowych“ у Львовѣ 1000 зр.; театръ польскій въ Краковѣ 8.000 зр.; театръ польскій у Львовѣ оталогъ запомоги 4.200 зр.; опера 10.000 зр., драматы и комедія 10.000 зр.; товариство музичне у Львовѣ 3.000 зр.; манюча заложитися школа музична въ Краковѣ 2.000 зр. сталои рѣчнои запомоги. (К. 6.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорскн Монахія.

(Зъ угорского сойму.) Въ палагѣ посольскѣй угорского сойму закончилась онотды дебата надъ адресомъ. Передъ остаточными промовами референтѣвъ, забравъ голосъ предѣдатель кабинету гр. Тасса и схарактеризувавъ свое становище супротивъ выводовъ антиемитскихъ бесѣдникѣвъ, пригадуючи религійнй непорозумѣнй зъ часѣвъ рамскихъ, а опѣсла споры жежи протестантами и католиками. Министеръ збывавъ поглядъ подинныхъ бесѣдникѣвъ, а натякуючи на пытанье роззброеня замѣтивъ, что рада выдѣвы порозумѣнне на той тогчѣ европейскихъ державъ. — При голосованю приняла палата адресу партии либеральной 195 голосами противъ 133. — По залагодженю справы адресовой предложивъ министръ скарбу, гр. Сапарій, бюджетъ на рокъ 1885, а експозе его зробио — якъ увѣрнютъ угорскй газеты — користне враженіе. Дефицитъ выносить 11,675 000 зр. (въ порѣвнаню съ минушимъ рокомъ о 8,986.000 меньше). Министеръ съ великими вдовольненемъ вказуе на върѣсть доходѣвъ и на се, що недобрѣ мимо значныхъ надвычайныхъ выдаткѣвъ зъ року на рокъ зменшаеся. — Онъ не жадае подвыошеня податкѣвъ, а бажае лишъ черезъ ошадѣть иривернути совершенно рѣвновагу въ бюджетѣ. Конверзіи золотои ренты переведена зовѣвѣвъ по мысли законъ; а результатъ ен не фигуруе въ бюджетѣ дя того, що техниче замкненье рахункѣвъ принадае на рокъ 1885. Министеръ конотатуе, що каждого року больше капиталѣвъ угорскихъ до куева въ золотѣй рѣнтѣ, бо на 189 миллиѣвъ ренты, 89 миллиѣвъ лишалося въ краю. — На одномъ зъ послѣднихъ засѣданъ приняла палата законъ, въ силу котрого достоинство т. а. judge ситіае отлучено отъ уряду президента найвышшого суду Законъ сей внесеный, якъ кажеть, аб вгзяду на особу Сеніея, а позаякъ предложение правдоподобно такожъ и въ вышѣй палагѣ не стрѣгитися съ перешкодами, то надѣются, що номинаціи бар. Сеніея наступятъ ще передъ законченемъ сесіи делегаціи. — Въ виду оск-

канон сесіи делегаціи не буде угорскій соймъ отбувавъ своихъ засѣданъ ажъ до дня 23 жовтня.

(Застпный проводить опозиціи дръ Паскери) безопасно критикувалъ дѣяльность большинства абданъ захоучувавъ свое сторонниство. Бескоро принялося за агитацію по поводу абданя ючяхся выборовъ до рады державной, а дотыкаючи оттакъ абтиненційной политикы заявивъ, что она принеела лишъ Поллака, Чехакъ и Мале-абданъ противный тому, — (что жадала Берразъ и лиди зъ его партии), чтобы принята не-лечивѣ вымекое становище и выдѣлити ен звѣзаны краевъ, репрезентованыхъ и выдѣлити ен нѣб. — Признаніе Галичій отрубнои конституціи, до чего трѣба бы большинство 2/3 голосѣвъ; а не обобщо-би оиилившись все тов. теперѣшня загранична поллитика монархій робитъ подобный проектъ неможливимъ. Уже самъ взглядъ на передевяне подобного проекту, котрой муѣвъ-бы довести до вытвореня агитаційного центра дя дя отбудоуваня Польщѣ. — А що теперѣшня дипломатія правяоуе велику вагу до удержаня добрыхъ отношенй въ Россію, свѣдѣчитъ се, что Тасса такъ олько и рѣшучо отаравя збити хабу интерпретацию которой мавъ бути вымѣренный нѣбы противъ Россіи. (Адреса хорватского сойму и становище партии Старцевича.) Въ хорватскомъ соймѣ выстали Старцевичане, якъ се мы въ оидомъ зъ попереднихъ часѣвъ „Дѣла“ доносили, съ особнымъ проектомъ адресы до короны, котрй ставитя отъ звязи съ Угорщяною и прилученю дя Хорватии другихъ краевъ. Въ виду такого звѣсту адресы предкдаданой Старцевичанами, отложено засѣданье сойму, подѣ предложомъ, отложено независимыхъ була се не выговорила своего проекту адресового — до 20 н. с. жовтня. — Засѣданье се буетъ однаковъ президентъ приывеленый по поводу оскандло выкликаного Старцевичанями закрыти, а позаякъ ходило о се, чтобы не перерывати засѣданъ и чтобы соймъ могъ при добромъ порозумѣнню всехъ партии отбудоуваня оиварады, завязано жежи партией Старцевичанъ а сторонництвомъ национальнымъ переговоры. Переговори не довели однаковъ до якогого результата, такъ, що за инициативую национальнѣй партии рѣшивъ соймъ выключити отъ участи въ нарадахъ 15 членѣвъ партии Старцевича. — Въ выконаню сего рѣшеня обсаджено дня 24 н. с. жовтня будынокъ соймовый сильнымъ отѣдомъ жандармерий, котрой получае припорученіе взыорити выключенымъ Старцевичанамъ вступу до соймовой салѣ. Старцевичане заявляли все in согроге, но коли при входѣ до будынку заступивъ имъ дорогу квесторъ и вказавъ имъ на оружию силу, маючу приорученіе ужити оны въ случаю спору, заявивъ старшій Старцевичъ, що уступаетъ передъ оиломъ, но чѣмъ все его товаришѣ отѣшли. — Того самого дня зачалосъ въ неприсутности Старцевичанъ дебата надъ адресомъ. Дя оля справоздавця большинства Мюскатовича, котрй отккрылъ дискусію поручаючи адресу большинства, забравъ голосъ Маура въ партии Штромаера и выступивъ противъ угоды съ Угорщяною. Пос. Джурковичъ зъ партии большинства критикувалъ адресу Старцевичанъ, що закидають корѣвъ ироломность и зраду и доказувавъ, что адреса крайной опозиціи основоуел на хабыныхъ вывадахъ историчныхъ и представле давнй часѣвъ въ овітлѣ идей XIX вѣку и републиканскихъ ирѣй. Смачикляеъ зъ партии Штромаера выступяе такожъ противъ угоды съ Угорщяною, котра була потрібна за часѣвъ турецкихъ войнъ. Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ говоривъ на тѣмъ засѣданю Каменаръ, а на слѣдуючихъ другй посылъ зъ партии Штромаера, а бесѣда ихъ доказомъ, що програма Старцевичанъ знаходитъ — хочъ може не въ цѣломъ своимъ обьемѣ — приклонникѣвъ такожъ и поза кружкомъ членѣвъ окрайной опозиціи. — Дня 27 н. с. жовтня зложивъ банъ залєненіе супротивъ тенденціи адресы Старцевичанъ и заловѣвъ отповѣдній противъ нихъ зарядженю. Банъ заявивъ, що прймае на себе совершенно отвѣчалность за корѣвскій рескриптъ и поднѣвъ, що мае сильную волю вытрѣвати на своихъ становичи. — Подѣлая заявленя забравъ голосъ справоздавецъ меншооты, Маура, и заявивъ, что сторонництво независимыхъ выгочуае зъ сойму и члены его партии такъ довго не ирѣдуть до сойму, поки Старцевичане не будутъ засѣдати. Бесѣдникъ заканчивъ соймови въ теперѣшнхъ его окладѣ нелегальность и заложивши зъ горы прѣтѣсть противъ всехъ его рѣшенъ, вышѣвъ разомъ съ 12 своими товаришами зъ сойму. — Национальна партиа не много однаковъ робитъ собѣ зъ сихъ манифестацій и рѣшила заостреніе регулямину парламентарного, котрй есть такъ драконовскій, що, якъ выражаеся одна газета, бракуе въ нѣмъ лишъ ще кѣвъ яко оредотва парламентарной цензуры. — Крімъ того выгочуае правительство съ проектомъ закона о заштѣно судѣвъ присяжныхъ и подтягненю проступѣвъ правоовыхъ подѣ судъ звычайныхъ судѣвъ, котрй теперъ вже хочъ бы дя того не можуть выдѣвати безсторонныхъ рѣшенъ, що загарантована ен независимѣсть теперъ внесеня. Чи правительство и национальна партиа осягнутъ овил цѣль, наєи и национальна партиа осягнутъ овил цѣль, наєи жить сомнѣватися, тымъ больше, що зъ Старцевичанами стоитъ значна часть народа.

котрого довшихнихъ табличкахъ замѣтъ звичайнаго пригадуваня кары за фалшованя банкнотѣвъ...

Значну крадѣжъ доконано въ лѣтѣ с. р. у п. Юліяна Янишевича, властителя бѣльшихъ по...

На почтѣ въ Рогатынѣ выдають на рускй паша польской рецензіи. Польща, видно, тамъ го...

Мишуга-Филиппи, звѣстный співакъ львовской оперы, получилъ бувъ не давно предложенье отъ...

графа пані Биберовичева ролю темной Люзы! и-ѣ Попель мада дуже щасливй хвилѣ въ роля...

Черезъ редакцію "Дѣла" прислали: — На дѣвочѣ воспиталище въ Перемишляхъ: о. П. Лобода зъ Глубочка 10 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи. Веч. А. М. въ Ляшкахъ. До конца року же 3 зр.

Въ великой сали "Народного Дому". РУССКІЙ НАРОДНЫЙ ТЕАТРЪ подѣ зарядомъ И. Биберовича и И. Грыневецкого.

По разѣ першій Дивна пригода (Un curioso accidente) комедія въ 3 актахъ К. Гольдони-ого, переложивъ зъ италійского Ю. Целевачъ.

Початокъ о годинѣ 7. Аптика РУКЕРА во Львовѣ 1009 (103-?) поручае конякъ львучій, правдивый Францускій, въ рѣжныхъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. 50 кр., — такожъ малягу.

(Надбслане.) "Новый Проломъ" нападае въ своімъ вчорашнімъ числѣ на мене, яко на автора куплетѣвъ, отопіванихъ артистомъ п. Подвысоцкимъ...

По зниженой цѣнѣ! Украинскій гетьманы Иванъ Виговскій та Юрій Хмельницкій Івана Левичкого (Нечул). (Правосписъ фонетична.)

Brockhaus' Conversations-Lexikon. Mit Abbildungen und Karten. Preis à Heft 30 kr. VIERHUNDERT TAFELN. NEUE (113) UMGEBEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

Велика партія останкѣвъ сукна (3 до 4 метры) у вѣхъ краскахъ, на одги мужекій, на загортки, жѣной мантілѣ отъ дошу, на жѣночій плащѣ — розсылае за послѣплатою за останокъ по 5 гульд. L. Storch, Brünn.

Женщина обзнакомлена съ сельскимъ господарствомъ, шукуе мѣсца до завѣданя такимъ. Зголошена ся належать до администраціи "Дѣла". Огнетревалы и безпечный отъ влому КАСЫ

Отъ трицятпяти лѣтъ заложена Торговля В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛІИ поручае кромѣ богато устроенного МАГАЗИНУ рѣчей, ризъ, образѣвъ и книгъ церковныхъ

5 килевй БОЧѠВКИ ВИНА поручае ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛІЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ К. Ф. ПОПОВИЧА 927 (50-52) ВЪ ТЕРНОПОЛІИ